

Cyngor Sir CEREDIGION County Council

ADRODDIAD I'R:	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
DYDDIAD:	14eg o Fawrth 2024
LLEOLIAD:	O bell drwy Gynhadledd Fideo
TEITL:	Adroddiadau'r Rheoleiddwyr ac Arolygiaeth ac Ymatebion y Cyngor
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Rhoi diweddariad i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar gynnydd adroddiadau rheolyddion/arolygiaeth ac ymatebion y Cyngor
Er:	Penderfyniad

Cyflwyniad

Mae'r Adroddiad hwn yn nodi Adroddiadau a diweddariadau Rheoleiddwyr ac Arolygon , ynghyd ag ymatebion y Cyngor ynghylch cynnydd a wnaed yn erbyn cynigion ac argymhelliad. Mae ganddo 3 rhan:

- Diweddariad chwarterol Archwilio Cymru i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio*
- Unrhyw waith lleol ar risgiau a gyflwynwyd/a gyhoeddwyd ers cyfarfod diwethaf y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio*
- Adroddiadau Cenedlaethol Archwilio Cymru*

Y Sefyllfa Bresennol:

a) Diweddariad chwarterol Archwilio Cymru i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

- Archwilio Cymru – Rhaglen waith ac amserlen Q3 (atodiad 1a)

b) Unrhyw waith lleol ar risgiau a gyflwynwyd/a gyhoeddwyd ers cyfarfod diwethaf y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

- Archwilio Cymru – Defnyddio gwybodaeth am berfformiad: persbectif a chanlyniadau defnyddwyr gwasanaeth – Cyngor Sir Ceredigion (cyswllt yn unig) [Defnyddio gwybodaeth am berfformiad: persbectif a chanlyniadau defnyddwyr gwasanaeth – Cyngor Sir Ceredigion \(audit.wales\)](#) (atodiad 2a)
- FYS – Defnyddio Gwybodaeth Perfformiad – Persbectif a Chanlyniadau Defnyddwyr gwasanaeth (atodiad 02b)
- Archwilio Cymru – Llamu Ymlaen – Rehoili'r Gweithlu'n Strategol – Cyngor Sir Ceredigion (cyswllt yn unig) [Cyngor Sir Ceredigion – Llamu Ymlaen – Rheoli'r Gweithlu'n Strategol \(audit.wales\)](#) (atodiad 3a)
- FYC – Llamu Ymlaen – Adolygiad o Reolir Gweithlu Strategol (atodiad 3b)
- Archwilio Cymru – Crynodeb Archwilio Blynnyddol 2023 – Cyngor Sir Ceredigion (atodiad 4)

c) Adroddiadau Cenedlaethol Archwilio Cymru

Rhaglen Waith ac Amserlen Archwilio Cymru – Cyngor Sir Ceredigion

Diweddariad Chwarterol: 31 Rhagfyr 2023

Crynodeb Archwilio Blynyddol

Disgrifiad	Amserlen	Statws
Adroddiad yn crynhoi'r gwaith archwilio a gwblhawyd ers y Crynodeb Archwilio Blynyddol diwethaf, a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2022.	Cwblhawyd	Cyhoeddwyd yr adroddiad Cyngor Sir Ceredigion – Crynodeb Archwilio Blynyddol 2022

Gwaith Archwilio Ariannol

Disgrifiad	Cwmpas	Amserlen	Statws
Archwiliad o ddatganiad cyfrifon 2022-23 y Cyngor	Cadarnhau a yw'r datganiad cyfrifon yn rhoi darlun cywir a theg.	Barn Archwilio erbyn 28 Chwefror 2024	Gwaith Archwilio wedi'i gwblhau. Llofnodi'r Farn Archwilio ar 7 Chwefror 2024.
Archwiliad o Ddatganiad Blynyddol 2022-23 Harbwr Ceredigion	I gadarnhau bod y datganiad wedi'i gwblhau'n gywir.	Barn Archwilio erbyn 28 Chwefror 2024	Gwaith Archwilio wedi'i gwblhau.

			Llofnodi'r Farn Archwilio ar 7 Chwefror 2024.
Archwiliad o Ddatganiadau Blynyddol 2022-23 Cyd-bwyllgor Tyfu Canolbarth Cymru a Chanolbarth Cymru	I gadarnhau bod y datganiadau wedi'u cwblhau'n gywir.	Barn Archwilio erbyn 28 Chwefror 2024	Gwaith Archwilio wedi'i gwblhau. Llofnodi'r Farn Archwilio ar 7 Chwefror 2024.
Archwiliad o Grantiau a Ffurflenni 2022-23 y Cyngor	Archwiliad o'r grantiau a'r ffurflenni fel sy'n ofynnol gan ei delerau ac amodau.	Yn unol â'r dyddiadau cau ar gyfer pob grant a ffurflen unigol.	Gwaith archwilio ar y gweill

Gwaith Archwilio Perfformiad

Gwaith Archwilio Perfformiad 2022-23	Cwmpas	Amserlen	Statws
Sicrwydd ac Asesu Risg	Prosiect i nodi lefel y sicrwydd archwilio a/neu le gallai fod angen gwaith archwilio ychwanegol yn y dyfodol mewn cysylltiad â risgiau i'r Cyngor roi trefniadau priodol ar waith i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau a gweithredu'n unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy.		

Gwaith Archwilio Perfformiad 2022-23	Cwmpas	Amserlen	Statws
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="416 689 660 719">• Sefyllfa ariannol <li data-bbox="416 891 743 920">• Rheoli'r rhaglen gyfalaf <li data-bbox="416 1599 858 1720">• Defnyddio gwybodaeth am berfformio – gan ganolbwyntio ar adborth a chanlyniadau defnyddwyr gwasanaethau 	<p data-bbox="938 689 1070 810">Monitro'r sefyllfa ariannol yn barhaus</p> <p data-bbox="938 891 1123 949">Medi – Rhagfyr 2023</p> <p data-bbox="938 1599 1070 1657">Chwefror – Medi 2023</p>	<p data-bbox="1185 689 1362 719">Mynd rhagddo</p> <p data-bbox="1185 891 1369 1518">Ni fydd Archwilio Cymru yn gwneud gwaith manwl ym mhob cyngor fel rhan o'n rhaglen waith 2022-23. Rydym wrthi'n archwilio ein hopsiynau ar gyfer gwneud darn o waith manwl ar y pwnc hwn naill ai yn 2023-24 neu yn y blynyddoedd i ddod.</p> <p data-bbox="1185 1599 1374 1816">Cyflwynwyd adroddiad terfynol i'r Cyngor mis Rhagfyr 2023. Paratoi ar gyfer cyhoeddi.</p>

Gwaith Archwilio Perfformiad 2022-23	Cwmpas	Amserlen	Statws
	<ul style="list-style-type: none"> Gosod amcanion llesiant 	Gorffennaf 2023	Cwblhawyd Gosod Amcanion Llesiant
Adolygiad Thematig – Gofal Heb ei Drefnu	Adolygiad traws-sector sy'n canolbwyntio ar lif cleifion yn allan o'r ysbyty. Bydd yr adolygiad hwn yn ystyried sut mae'r Cyngor yn gweithio gyda'i bartneriaid i fynd i'r afael â'r risgiau sy'n gysylltiedig â darparu gofal cymdeithasol i gefnogi rhyddhau cleifion o'r ysbyty, yn ogystal ag atal derbyniadau i'r ysbyty. Bydd y gwaith hefyd yn ystyried pa gamau sy'n cael eu cymryd i ddarparu atebion tymor canolig i dymor hwy.	Awst 2022 – Hydref 2023	Adrodd o fis Chwefror 2024 ymlaen.
Adolygiad thematig – Digidol	Adolygiad o ddull gweithredu strategol cynghorau o ran digidol, ac i ba raddau y datblygwyd hyn yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy; ac y bydd yn helpu sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau cynghorau.	Ionawr – Medi.	Cyhoeddwyd yr adroddiad Adolygiad Strategaeth Ddigidol
Gwaith risg lleol: Cynllunio Adolygiadau – dilynol	I wneud gwaith dilynol ar gynnydd y Cyngor mewn perthynas â mynd i'r afael â'r argymhellion yn ein hadolygiad Cynllunio a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2021. Adolygiad o'r Gwasanaeth Cynllunio – Cyngor Sir Ceredigion	Hydref 2022 – Haf 2023	Cyhoeddwyd yr Adroddiad Adolygiad Dilynol o'r Gwasanaeth Cynllunio

Gwaith Archwilio Perfformiad 2023-24	Cwmpas	Amserlen	Statws
Sicrwydd ac Aseu Risg	Prosiect i nodi lefel y sicrwydd archwilio a/neu le gallai fod angen gwaith archwilio ychwanegol yn y dyfodol mewn cysylltiad â risgiau i'r Cyngor roi trefniadau priodol ar waith i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau a gweithredu'n unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy.	Mynd rhagddo	Ar y gweill
Adolygiad thematig – comisiynu	Adolygiad sy'n canolbwyntio ar sut mae trefniadau cynghorau ar gyfer comisiynu yn cymhwyso ystyriaethau gwerth am arian a'r egwyddor datblygu cynaliadwy.	Ionawr – Gorffennaf 2024	Cwmpasu
Adolygiad thematig – Cynaliadwyedd Ariannol	Adolygiad o gynaliadwyedd ariannol cynghorau, gan gynnwys canolbwyntio ar y camau gweithredu, y cynlluniau a'r trefniadau i bontio bylchau ariannu a mynd i'r afael â phwysau ariannol dros y tymor canolig.	Mawrth – Mehefin 2024	Cwmpasu

Astudiaethau cenedlaethol llywodraeth leol wedi'u cynllunio/ar y gweill

Astudiaeth	Cwmpas	Amserlen	Statws	Gwaith maes wedi'i gynllunio yng Nghyngor Sir Ceredigion
Cynllunio ar gyfer datblygu cynaliadwy – Adfywio tir llwyd	Adolygiad o sut mae awdurdodau lleol yn hyrwyddo a galluogi defnyddio anheddau annomestig gwag a safleoedd tir llwyd yn well.	Hydref 2022 – Medi 2023	Cwblhawyd	Cyhoeddwyd yr adroddiad <u>Datblygu cynaliadwy? – gwneud y defnydd gorau o dir llwyd ac adeiladau gwag</u>
Llywodraethiant awdurdodau diben arbennig – Parciau Cenedlaethol	Adolygu systemau ac effeithiolrwydd llywodraethiant	Tachwedd 2022 – Medi 2023	Drafftio adroddiadau – disgwylir cyhoeddi Chwefror 2024.	Na
Llywodraethu mewn Awdurdodau Tân ac Achub	Adolygu systemau ac effeithiolrwydd llywodraethiant	Medi 2023 – Awst 2024	Gwaith maes yn mynd rhagddo	Na

Astudiaeth	Cwmpas	Amserlen	Statws	Gwaith maes wedi'i gynllunio yng Nghyngor Sir Ceredigion
Digartrefedd	Archwilio sut mae gwasanaethau'n gweithio gyda'i gilydd i ddatblygu'r ymateb i ddigartrefedd.	I'w gadarnhau	Cwmpasu	I'w gadarnhau

Estyn

Mae ein harolygwyr cyswllt yn parhau i weithio gyda Thorfaen fel rhan o'n proses ddilynol ar gyfer awdurdod sy'n achosi pryder sylweddol. Gwnaethom arolygu gwasanaeth addysg llywodraeth leol Conwy yn yr wythnos yn dechrau 6 Tachwedd 2023, a bydd yr adroddiad yn cael ei gyhoeddi ddechrau Ionawr 2024. Byddwn yn treialu ein trefniadau arolygu newydd ym Mro Morgannwg yn yr wythnos yn dechrau 11 Mawrth 2024. Byddwn hefyd yn arolygu gwasanaethau gwaith ieuencid Bro Morgannwg yn yr wythnos yn dechrau 19 Chwefror 2024, a bydd canfyddiadau'r arolygiad hwnnw'n cyfrannu at y sail dystiolaeth ar gyfer arolygiad LGES.

Rydym wedi cyhoeddi [adroddiad yn amlinellu dulliau awdurdodau lleol ac ysgolion uwchradd o ran hybu presenoldeb](#).

Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC)

Gwaith arfaethedig AGC ar gyfer 2023-25	Cwmpas	Amserlen	Statws
Adolygiadau thematig			
Tîm Anabledd Dysgu Cymunedol (CLDT)	Gan weithio gydag AGIC, byddwn yn cwblhau sampl bach o arolygiadau CLDT ar y cyd yn 2024. Byddwn yn defnyddio'r dull hwn i werthuso ac ystyried ein dull o arolygu ar y cyd.	2024-25	Cynllunio
Llwybr Strôc	Gan weithio ar y cyd ag AGIC, cyhoeddwyd Adolygiad Cenedlaethol o Lif Cleifion: taith drwy'r llwybr strôc (agic.org.uk) yn ddiweddar.	Cwblhawyd	Wedi'i gyhoeddi

Gwaith arfaethedig AGC ar gyfer 2023-25	Cwmpas	Amserlen	Statws
<p>Adolygiad cenedlaethol o Gynllunio Gofal ar gyfer plant a phobl ifanc sy'n destun proses cyn-achos yr Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus</p>	<p>Diben yr adolygiad Rhoi proses graffu allanol ar waith, rhoi sicrwydd a hyrwyddo gwelliannau o ran ansawdd arferion mewn cysylltiad â chynllunio gofal ar gyfer plant a phobl ifanc sy'n destun proses cyn-achos yr Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus. I ystyried i ba raddau y mae arferion wedi symud ymlaen ers cyhoeddi 'Adolygiad Cenedlaethol o gynllunio gofal ar gyfer plant a phobl ifanc sy'n destun proses cyn-achos yr amlinelliad cyfraith gyhoeddus' a chyhoeddi adroddiad gweithgor amlinelliad cyfraith gyhoeddus 2021 gan gynnwys canllawiau arferion gorau.</p>	<p>Wedi'i gyhoeddi</p>	<p>Cyhoeddwyd yr adroddiad Yr Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus yng Nghymru</p>
<p>Adolygiad Cyflym Amddiffyn Plant</p>	<p>Edrychodd yr adolygiad i ba raddau y mae'r strwythurau a'r prosesau presennol yng Nghymru yn sicrhau bod enwau plant yn cael eu gosod yn briodol ar y gofrestr amddiffyn plant (CPR) a'u tynnu oddi arni pan fo tystiolaeth ddigonol yn dangos ei bod hi'n ddiogel gwneud hynny.</p> <p>Adolygiad cyflym o drefniadau amddiffyn plant, Arolygiaeth Gofal Cymru</p> <p>Adolygiad cyflym o drefniadau amddiffyn plant – canfyddiadau interim, Arolygiaeth Gofal Cymru</p>	<p>Cyhoeddwyd</p>	<p>Wedi'i gyhoeddi</p>

Gwaith arfaethedig AGC ar gyfer 2023-25	Cwmpas	Amserlen	Statws
<p>Trefniadau Diogelu wrth Amddifadu o Ryddid Adroddiad Monitro Blynyddol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2022-23</p>	<p>Cyhoeddwyd adroddiad 2020-21 ar 7 Chwefror 2021</p> <p>Mae adroddiad 2021-2022 ar y gweill</p>	<p>Wedi'i gyhoeddi</p> <p>I'w gadarnhau</p>	<p>Wedi'i gyhoeddi</p> <p>Yn cael ei baratoi</p>
<p>Arolygiadau ar y Cyd o Drefniadau Amddiffyn Plant (JICPA)</p>	<p>Byddwn yn cwblhau dau arolygiad aml-asiantaeth arall ar y cyd.</p> <p>Mae'r canfyddiadau yn dilyn Cyngor Sir Ddinbych wedi'u cyhoeddi – Adolygiad ar y Cyd gan Arolygiaethau o Drefniadau Amddiffyn Plant (JICPA): Sir Ddinbych 2023 Arolygiaeth Gofal Cymru</p> <p>Mae'r canfyddiadau yn dilyn Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr wedi'u cyhoeddi – Adolygiad ar y Cyd gan Arolygiaethau o Drefniadau Amddiffyn Plant (JICPA): Pen-y-bont ar Ogwr 2023 Arolygiaeth Gofal Cymru</p> <p>Mae canfyddiadau Cyngor Sir Powys ar y gweill</p> <p>Byddwn yn cyhoeddi adroddiad cenedlaethol ddiwedd gwanwyn 2024.</p>	<p>Ebrill 2023 – Ebrill 2024</p>	<p>Cyflawni</p>

Gwaith arfaethedig AGC ar gyfer 2023- 25	Cwmpas	Amserlen	Statws
<p>Adolygu perfformiad Awdurdodau Lleol</p>	<p><u>Rydym yn parhau i arolygu Awdurdodau Lleol yn unol â'n Cod Ymarfer wedi'i ddiweddarau ar gyfer ein gweithgarwch arolygu awdurdodau lleol Arolygiaeth Gofal Cymru</u></p> <p><u>Sut rydym yn arolygu gwasanaethau awdurdodau lleol a CAFCASS Cymru</u></p>	<p>Mynd rhagddo</p>	<p>Mynd rhagddo</p>

Adroddiadau cenedlaethol ac allbynnau eraill Archwilio Cymru a gyhoeddwyd ers mis Rhagfyr 2022

Teitl yr adroddiad	Dyddiad cyhoeddi a dolen i'r adroddiad
Cyd-bwyllgorau Corfforedig – sylwebaeth ar eu cynnydd	Tachwedd 2023
Trefniadau llywodraethu mewn perthynas ag anghydfod cyflogaeth yn Amgueddfa Cymru	Tachwedd 2023
Methiannau mewn rheolaeth ariannol a threfniadau llywodraethu a cholledion wedi'u dioddef – Cyngor Cymuned Harlech	Tachwedd 2023
Diffodd y galwadau diangen: Ymatebion Awdurdodau Tân ac Achub i Signalau Tân Dieisiau	Hydref 2023
Trefniadau cyflenwi ar gyfer absenoldeb athrawon: dilyniant (llythyr i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus)	Hydref 2023
Gweithlu'r GIG – briff ar ddata	Medi 2023
Arallgyfeirio Incwm ar gyfer Awdurdodau Parciau Cenedlaethol yng Nghymru	Medi 2023
Dulliau o sicrhau sero net ledled y DU	Medi 2023
Llamu Ymlaen: Gwersi o'n gwaith ar y gweithlu ac asedau (mewn llywodraeth leol)	Medi 2023
Diweddariad offeryn data Cynaliadwyedd Ariannol Llywodraeth Leol (yn dilyn diweddariad arfaethedig yn Ionawr 2024)	Medi 2023
Offeryn data cyllido'r GIG – hyd at 31 Mawrth 2023	Medi 2023

Teitl yr adroddiad	Dyddiad cyhoeddi a dolen i'r adroddiad
Adroddiadau er budd y cyhoedd – Cyngor Tref Rhydaman a Chyngor Cymuned Llanferres	Medi 2023
Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg – Gwaith Dilynol ar yr Adolygiad ar y Cyd o Drefniadau Llywodraethu Ansawdd	Awst 2023
'Craciau yn y Sylfeini' – Diogelwch Adeiladau yng Nghymru	Awst 2023
Gwneud y Mwyaf o Arian yr UE – y Rhaglen Cronfeydd Strwythurol a'r Rhaglen Datblygu Gwledig	Mehefin 2023
Cynhwysiant Digidol yng Nghymru (gan gynnwys cwestiynau allweddol i gyrrff cyhoeddus)	Mawrth 2023
Gwasanaethau Orthopedig yng Nghymru – Mynd i'r Afael ag Ôl-groniad y Rhestr Aros	Mawrth 2023
Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr – Adolygiad o Effeithiolrwydd y Bwrdd	Chwefror 2023
Pryniant Llywodraeth Cymru o Fferm Gilestone	Ionawr 2023
Gyda'n gilydd fe allwn ni – Cydnerthedd a hunandibyniaeth cymunedau	Ionawr 2023
Darlun o Reoli Perygl Llifogydd	Rhagfyr 2022
'Cyfle Wedi'i Gollu' – Mentrau Cymdeithasol	Rhagfyr 2022

Adroddiadau cenedlaethol ac allbynnau eraill Archwilio Cymru (gwaith sy'n mynd rhagddo / wedi'i gynllunio)^{1, 2}

Teitl	Dyddiad cyhoeddi disgwylidig
Gwasanaethau ffoaduriaid o Wcráin	Chwefror 2024
Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr – adolygiad dilynol o effeithiolrwydd y bwrdd	Chwefror 2024
A465 Adran 2 – diweddariad	Chwefror 2024
Llywodraethu ansawdd y GIG	Mawrth 2024
Adolygiad o strategaeth ddigidol llywodraeth leol – crynodeb cenedlaethol	Mawrth 2024
Defnydd llywodraeth leol o wybodaeth am berfformiad, canlyniadau a phersbectif defnyddwyr gwasanaethau – crynodeb cenedlaethol	Mawrth 2024
Tai fforddiadwy	Gwanwyn 2024
Teithio llesol	Gwanwyn 2024

¹ Byddwn yn parhau i adolygu ein cynlluniau'n gyson, gan ystyried yr amgylchedd allanol sy'n esblygu, ein blaenoriaethau archwilio, cyd-destun ein hadnoddau ein hunain a gallu cyrff archwiliedig i ymgysylltu â ni. Gallai gwaith dilynol hefyd arwain at allbynnau eraill, yn ogystal â gwaith archwilio lleol eraill lle rydym o'r farn bod rhagoriaeth mewn allbwn cryno cenedlaethol o ryw fath.

² Rydym hefyd wedi cyhoeddi papur ar ein gwefan – [Ein rhaglen waith ar gyfer 2023-2026](#) – sy'n rhoi manylion ychwanegol am ein gwaith cenedlaethol (gan gynnwys adolygiadau thematig lleol). Yn ogystal â'r gwaith newydd y byddwn yn ei wneud yn 2023-24, mae'r papur yn cynnwys manylion am bynciau dangosol i'r gwaith ddechrau yn 2024-24 neu 2025-26.

Teitl	Dyddiad cyhoeddi disgwyliedig
Pwyllgorau Archwilio. ‘Sut beth yw da?’. Gwaith ymchwil a datblygu i ddeall y dirwedd pwyllgorau archwilio eang ar draws pob sector yng Nghymru. Allbynnau i gefnogi digwyddiadau Cyfnewid Arferion Da a gwaith archwilio posibl yn y dyfodol.	Gwaith Ymchwil a Datblygu Medi – Rhagfyr 2023 Digwyddiad Arferion Da Gwanwyn 2024
Cynllunio Gweithlu'r GIG (negeseuon cenedlaethol)	Diwedd gwanwyn 2024
Gwasanaethau canser	Diwedd haf 2024
Yr uwch wasanaeth cyhoeddus	I'w gadarnhau (cwmpasu ar ddechrau 2024)
Heriau i'r sector diwylliannol	I'w gadarnhau (yn dechrau yn 2023-24)
Ailgydbwysu gofal a chymorth	I'w gadarnhau (yn dechrau yn 2023-24)
Mynd i'r afael â rhestrau aros y GIG (gwaith archwilio lleol mewn byrddau iechyd)	I'w gadarnhau (yn dechrau yn 2023-24)
Mynediad i addysg i blant ag Anghenion Dysgu Ychwanegol	I'w gadarnhau (yn dechrau yn 2023-24)
Mynd i'r afael â dirywiad bioamrywiaeth (y sector cyhoeddus cyfan ac yn Cyfoeth Naturiol Cymru)	Gwaith ymchwil a datblygu yn mynd rhagddo o fis Medi i fis Rhagfyr 2023. Casglu data gyda grwpiau cynrychioliadol. Bydd allbynnau yn llywio unrhyw waith archwilio pellach. Adolygiad ar draws y sector cyhoeddus – Hydref 2024

Teitl	Dyddiad cyhoeddi disgwyliedig
Canolfan Ganser Felindre	I'w gadarnhau (cwmpasu)
Buddsoddi cyfalaf a seilwaith Llywodraeth Cymru	I'w gadarnhau (cwmpasu)
Cyllid a goruchwyliaeth addysg bellach ac uwch – Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil	I'w gadarnhau (cwmpasu)

Digwyddiadau ac adnoddau'r Gyfnewidfa Arfer Da

Teitl	Dolen i'r adnodd
Y Gyfnewidfa Arfer Da – Ein crynodeb o'r flwyddyn o ddigwyddiadau ac adnoddau	Rhagfyr 2023
Gonestrwydd yn y sector cyhoeddus 'Caiff ymddiriedaeth ei meithrin a'i chynnal drwy gymhwysedd, dibynadwyedd a gonestrwydd, yn ogystal â meithrin perthnasoedd dilys a chadarn rhwng y sector cyhoeddus a'r cyhoedd y mae'n eu gwasanaethu. Mae hynny'n golygu bod yn rhaid i'r sector cyhoeddus fod yn atebol am reoli a darparu gwasanaethau a chanlyniadau cyhoeddus, am gyfeiriad a rheolaeth y gwaith y mae'n ei wneud, yr adnoddau y mae'n eu rheoli, ac am ei ymddygiad a'i foeseg.' Bydd y digwyddiad hwn yn edrych ar sut y gall gwasanaethau cyhoeddus hyrwyddo diwylliant o uniondeb.	5 Rhagfyr 2023 10:00 – 12:00 Ar-lein
Gweithio mewn partneriaeth i wella llesiant Bydd y digwyddiad hwn yn dod â Phartneriaeth Mewnwelediad Gogledd Cymru, y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus a chymuned C4C at ei gilydd i rannu cynlluniau llesiant ar draws ardal Gogledd Cymru, yn ogystal â rhannu'r gwaith arloesol sydd yn cael ei wneud gan sawl sector ym maes llesiant yn ein cymunedau. Bydd y digwyddiad yn rhoi cyfleoedd i drafod sut y gellir cysylltu'r gwaith hwn gyda'i gilydd i gyflawni newid gwirioneddol.	24 Hydref 2023 09:30 – 16:30 Dyddiau Caerdydd i'w gadarnhau

Teitl	Dolen i'r adnodd
<p>O'r Strategaeth i Fodolaeth Sut mae'r digidol yn gwneud gwahaniaeth i fywydau bob dydd Bydd y digwyddiad hwn yn cymryd golwg ymarferol a gonest ar y dirwedd ddigidol yng Nghymru, a bydd yn cynnig syniadau ymarferol ar gyfer sefydliadau cyhoeddus a thrydydd sector a fydd yn eu helpu i gael y gwerth gorau am arian.</p>	<p>27 Medi 2023 09:00 – 13:00 – Gogledd Cymru</p> <p>5 Hydref 2023 09:00 – 13:00 – Caerdydd</p>
<p>Podlediad: Archwilio Cydnerthedd Cymunedol Yn rhifyn hwn o'r Gyfnewidfa mae ein tîm Llywodraeth Leol yn trafod rhai o'r ffactorau sy'n achosi tloedi yng Nghymru, yn ogystal â'r gwerth a ddarperir gan fentrau cymdeithasol, a phwysigrwydd cadw cyfoeth mewn cymunedau.</p>	<p>I wrando</p>

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau a gynlluniwyd mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig yn cael eu cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
A1	<p>Gwybodaeth am safbwynt defnyddiwr y gwasanaeth</p> <p>Dylai'r Cyngor sicrhau bod y wybodaeth a ddarperir i'w uwch arweinwyr yn eu galluogi i ddeall safbwynt defnyddwyr gwasanaeth. Dylai'r Cyngor sicrhau bod y wybodaeth hon yn dod o amrywiaeth ei ddefnyddwyr gwasanaeth.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cyflawni'r Cynllun Gweithredu Strategaeth Ymgysylltu a Chyfranogiad • Sicrhau bod "gwybodaeth perfformiad" ar bersbectif defnyddwyr y gwasanaeth o weithgareddau ymgysylltu ac ymgynghori yn cael eu hadrodd i uwch arweinwyr. • Defnyddio gweithrediad diweddar Fy Nghyfrif a thechnolegau digidol eraill, megis rhwydwaith LoRaWAN y Cyngor, i gasglu adborth a data pellach ar brofiad cwsmeriaid ar y pwynt cyswllt a'r defnydd o wasanaethau'r Cyngor. • Archwilio prosiect cynnwys posibl a fyddai'n dod a'r gwaith ar gryfhau ymgysylltu ac ymgynghori â dinasyddion at ei gilydd. Gallai hyn gynnwys, er enghraifft, y gwaith gyda Data Cymru ar ddatblygu'r Arolwg Cymru Gyfan cenedlaethol a grŵp i ddod â mewnwelediadau at ei gilydd ar draws y Cyngor. 	<p>Mawrth 2024</p> <p>Parhau</p> <p>Mawrth 2025</p> <p>Mehefin 2025</p>	<p>Diana Davies / Cathryn Morgan ac eraill</p> <p>Grŵp Arweinyddol drwy Alun Williams</p> <p>Grŵp Arwain</p> <p>Tîm Ymgysylltu a Chynhwysiant / Tîm Perfformiad</p>
A2	<p>Gwybodaeth am gynnydd tuag at ganlyniadau</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diweddarau Canllawiau Cynllunio Busnes ar gyfer 2024/25 i ddarparu cymorth pellach ar 	<p>Mawrth 2024</p>	<p>Diana Davies</p>

	<p>Dylai'r Cyngor gryfhau'r wybodaeth a ddarperir i uwch arweinwyr i'w helpu i werthuso a yw'r Cyngor yn cyflawni ei amcanion a'i ganlyniadau arfaethedig.</p>	<p>gyfer gosod mesurau perfformiad, yn enwedig mesurau sy'n seiliedig ar ganlyniadau.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swyddogion Arweiniol Corfforaethol a Rheolwyr Corfforaethol i ddatblygu a nodi mesurau ychwanegol sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau er mwyn dangos cynnydd o ran cyflawni amcanion a chanlyniadau a fwriadwyd. 	<p>Parhau / Mawrth 2024</p>	<p>Grŵp Arweinyddol drwy Alun Williams</p>
<p>A3</p>	<p>Ansawdd a chywirdeb data</p> <p>Mae angen i'r Cyngor sicrhau ei hun bod ganddo drefniadau cadarn i wirio ansawdd a chywirdeb y wybodaeth y mae'n ei darparu i uwch arweinwyr sy'n ymwneud â phersbectif a chanlyniadau defnyddwyr gwasanaeth.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gwasanaethau unigol yn parhau i fod yn gyfrifol am gywirdeb eu data eu hunain. Mae'r Cynllun Archwilio Mewnol Blynyddol yn cael ei flaenoriaethu yn ôl risg. Bydd canlyniadau adroddiad AC yn cael eu hychwanegu at fap sicrwydd AM ac yn cael eu hystyried fel rhan o asesiad risg blynyddol y RhCAM. 	<p>Parhau</p>	<p>Alex Jenkins</p>

Cyf	Argymhelliad	Camau gweithredu gan y Cyngor wedi'u cynllunio mewn ymateb i argymhelliad gan Archwilio Cymru	Dyddiad targed ar gyfer cwblhau camau gweithredu	Swyddog cyfrifol
	<p>cynhwysfawr o sgiliau a chymwyseddau'r gweithlu;</p> <ul style="list-style-type: none"> dangos yn fwy eglur sut y mae'n defnyddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn gyson i gefnogi'r gwaith o gynllunio'r gweithlu; a datblygu targedau ac amserlenni penodol ar gyfer mesurau llwyddiant ei Strategaeth Gweithio Hybrid. 	<ul style="list-style-type: none"> Ymchwilio ar gyfer fframwaith cymhwysedd sgiliau a datblygu proses asesu'r gweithlu 	<p>Gorffennaf 2023. Ystyriwyd gan Cabinet ym mis Medi 2023. Cytunwyd gan y Bwrdd Prosiect NWoW. Y strategaeth i'w adolygu yn 2025. Cwblhawyd Mawrth 2024.</p> <p>Mawrth 2023 – llunio a chymeradwyo Cynllun Strategol y Gweithlu ar gyfer 2022 – 2027 Cwblhawyd Cynllun y Gweithlu ar gyfer 2023 -2028 ym mis Gorffennaf 2023. Awdurdodwyd y cynllun gan Y Cabinet ym mis Medi 2023. Cwblhawyd ym mis Medi 2023.</p> <p>Mawrth 2023 - Datblygu ac asesu</p>	

Cyf	Argymhelliad	Camau gweithredu gan y Cyngor wedi'u cynllunio mewn ymateb i argymhelliad gan Archwilio Cymru	Dyddiad targed ar gyfer cwblhau camau gweithredu	Swyddog cyfrifol
			fframwaith cymhwysedd sgiliau Wedi'i gynnwys yn y Cynllun Strategol ar gyfer y Gweithlu. Y dyddiad targed diwygiedig yw Mawrth 2024. Fframwaith Cymhwysedd Sgiliau wedi'u gynnwys yn y broses Cynllunio Olyniaeth. Cwblhawyd Chwefror 2024	
A2	<p>Meincnodi</p> <p>Dylai'r Cyngor fynd ati'n fwy fel rhan o'r drefn reolaidd i wneud gwaith meincnodi mewn perthynas â'r gweithlu er mwyn cryfhau ei drefniadau cynllunio busnes a hunanasesu</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bydd y Cyngor yn adolygu ei fesurau meincnodi presennol a'i ddefnydd o ddata er mwyn llywio'r gwaith o baratoi cynlluniau a chynnig fframwaith ar gyfer gwella trefniadau hunanasesu yn y dyfodol. 	<p>Mawrth 2023</p> <p>Gweithio gydag awdurdodau lleol rhanbarthol i nodi meincnodi ar draws y sector. Yn dilyn rhaglen waith CLILC, nodwyd mesurau meincnodi a fydd yn cael eu mabwysiadu ar gyfer 2024/25.</p> <p>Cwblhawyd Chwefror 2024</p>	Geraint Edwards

Cyngor Sir Ceredigion

Crynodeb Archwilio Blynyddol 2023

Dyma ein crynodeb archwilio ar gyfer Cyngor Ceredigion. Mae'n dangos y gwaith a gwblhawyd ers y Crynodeb Archwilio Blynyddol diwethaf a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2023. Mae ein crynodeb archwilio'n rhan o ddyletswyddau Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Ceir rhagor o wybodaeth am y dyletswyddau hyn ar ein [gwefan](#).

Ynglŷn â'r Cyngor

Rhai o'r gwasanaethau y mae'r Cyngor yn eu darparu

Ffeithiau allweddol

Mae gan y Cyngor 38 o gynghorwyr sy'n cynrychioli'r pleidiau gwleidyddol canlynol:

- Plaid Cymru 21
- Annibynnol 9
- Democratiaid Rhyddfrydol Cymru 7
- Gwlad 1

Gwariodd y Cyngor £192 miliwn ar ddarparu gwasanaethau¹ yn ystod 2022-23².

¹ Rydym yn diffinio gwariant ar wasanaethau fel cost gwasanaethau a godir ar y gronfa gyffredinol o'r Dadansoddiad Ariannu Gwariant, namyn costau unrhyw wasanaethau a ariennir o'r Cyfrif Refeniw Tai, gan ychwanegu praeseptau, ardollau a llog ar ddyledion.

² Ffynhonnell: Datganiad o Gyfrifon 2022-23

Ffeithiau allweddol

Ar 31 Mawrth 2023, roedd gan y Cyngor £55.5 miliwn o gronfeydd ariannol wrth gefn defnyddiadwy³. Mae hyn yn cyfateb i 29% o wariant blynyddol y Cyngor ar wasanaethau⁴.

Mae 2% o'r 46 o ardaloedd yn Ceredigion yn rhai yr ystyrir eu bod ymhlith y 10% o ardaloedd mwyaf amddifadus yng Nghymru; dyma'r trydydd isaf o'r 22 o gynghorau unedol yng Nghymru⁵.

Rhagamcanir y bydd poblogaeth Ceredigion yn gostwng 3% rhwng 2023 a 2043 o 70,900 i 68,800, gan gynnwys gostyngiad o 13% yn nifer y plant, gostyngiad o 10% yn nifer y boblogaeth oedran gweithio a chynnydd o 16% yn nifer y bobl 65 oed a hŷn⁶.

Dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol

Gwnaethom gwblhau gwaith yn ystod 2022-23 i gyflawni'r dyletswyddau canlynol

- Archwilio'r Cyfrifon**

Bob blwyddyn, mae'r Archwilydd Cyffredinol yn archwilio datganiadau ariannol y Cyngor i wneud yn siŵr y rhoddir cyfrif priodol am arian cyhoeddus.

- Gwerth am arian**

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn archwilio a yw'r Cyngor wedi sefydlu trefniadau i gael gwerth am arian am yr adnoddau y mae'n eu defnyddio, a rhaid iddo fod wedi'i argyhoeddi ei fod wedi gwneud hyn.

- Yr egwyddor datblygu cynaliadwy**

Mae angen i gyrff cyhoeddus gydymffurfio â'r ddyletswydd datblygu cynaliadwy wrth bennu eu hamcanion llesiant a chymryd camau i'w cyflawni. Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol asesu i ba raddau y maent yn gwneud hyn.

³ Rydym yn diffinio cronfeydd ariannol wrth gefn defnyddiadwy fel cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio ar gyfer costau refereniw, lle nad yw'r diben wedi'i ddiogelu gan y gyfraith. Mae hyn yn golygu cyfanswm y gronfa gyffredinol, cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi, a balansau ysgolion. Nid yw'n cynnwys cronfeydd wrth gefn y Cyfrif Refeniw Tai, derbyniadau cyfalaf, na grantiau cyfalaf anghymwysedig.

⁴ Ffynhonnell: Datganiad o Gyfrifon 2022-23

⁵ Diffinnir ardal yn y cyd-destun hwn fel 'Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is'. Ffynhonnell: Stats Wales

⁶ Ffynhonnell [Stats Cymru, Amcanestyniadau o'r Boblogaeth](#)

Yr hyn a nodwyd gennym

Archwiliad o Gyfrifon Cyngor Ceredigion ar gyfer 2022-23

Bob blwyddyn rydym yn archwilio datganiadau ariannol y Cyngor.

I gyflawni dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol rydym yn cwblhau prosiectau penodol, ond rydym hefyd yn dibynnu ar waith archwilio arall, a gwaith cyrff rheoleiddio megis Arolygiaeth Gofal Cymru ac Estyn (yr arolygiaeth addysg). Rydym yn cymryd canfyddiadau ein gwaith archwilio i ystyriaeth wrth asesu a yw'r Cyngor wedi sefydlu trefniadau i sicrhau gwerth am arian. Caiff ein canfyddiadau a'n casgliadau eu crynhoi isod.

Ar gyfer 2022-23:

- cyflwynwyd y datganiadau drafft i'w harchwilio ar 18 Awst 2023. Roedd hyn ar ôl y dyddiad cau a osodwyd gan Lywodraeth Cymru, sef 31 Gorffennaf 2023
- roedd ansawdd y datganiadau drafft a gyflwynwyd i'w harchwilio yn dda ar y cyfan.
- rhoddodd yr Archwilydd Cyffredinol farn wir a theg ddiamedod ar ddatganiadau ariannol yr Awdurdod ar 7 Chwefror 2024, ar ôl y terfyn amser y cytunwyd arno gyda Llywodraeth Cymru, sef 30 Tachwedd 2023. Cyflawnwyd yr archwiliad yn hwyrach nag yn y blynyddoedd blaenorol, yn bennaf oherwydd effaith gofynion safonau archwilio newydd. Ymdriniwyd â'r rhain yn ein cynllun archwilio a ystyriwyd gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ym mis Mehefin 2023.
- cafodd Datganiad Llywodraethu Blynyddol ac Adroddiad Naratif yr Awdurdod eu paratoi yn unol â Chod CIPFA a chanllawiau perthnasol. Roeddent hefyd yn gyson â'r datganiadau ariannol a baratowyd gan yr Awdurdod ac ein gwybodaeth am yr Awdurdod.
- gwnaed nifer o newidiadau i ddatganiadau ariannol yr Awdurdod a gododd o'n gwaith archwilio, a thynnwyd sylw'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio at y rhain yn ein Hadroddiad ar yr Archwiliad o'r Datganiadau Ariannol ym mis Chwefror 2024.
- yn ogystal â chyfrifoldebau'r Archwilydd Cyffredinol am archwilio datganiadau ariannol yr Awdurdod, mae ganddo gyfrifoldeb hefyd am ardystio nifer o hawliadau am grantiau a ffurflenni grantiau. Ni nodwyd unrhyw broblemau arwyddocaol yn ein gwaith hyd yma.
- cyhoeddodd yr Archwilydd Cyffredinol y dystysgrif a oedd yn cadarnhau bod yr archwiliad o'r gyfrifon ar gyfer 2022-23 wedi cael ei gwblhau.

Adolygiad asesu risg a sicrwydd

Rydym wedi adolygu'r trefniadau a roddir ar waith gan y Cyngor i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio ei adnoddau. Gwnaethom lunio'r adroddiadau canlynol o'n gwaith asesu risg a sicrwydd:

- Gosod amcanion llesiant – fe wnaethom edrych ar ddull y Cyngor o bennu ei amcanion llesiant. Canfuom fod y Cyngor wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu ei amcanion llesiant, Fodd bynnag, gallai dynnu ar gyfranogiad mwy helaeth gan y dinesydd a gwella monitro ac adrodd.
- defnydd o wybodaeth perfformiad – safbwynt defnyddwyr gwasanaethau a chanlyniadau – gwnaethom edrych ar y data safbwynt defnyddwyr gwasanaethau a chanlyniadau a ddarparwyd i aelodau ac uwch-swyddogion, a sut y caiff yr wybodaeth hon ei defnyddio. Canfuom fod y wybodaeth am berfformiad a ddarparwyd gan y Cyngor i uwch arweinwyr i'w galluogi i ddeall safbwynt defnyddwyr y gwasanaeth a chanlyniadau gweithgareddau'r Cyngor yn gyfyngedig.

Adolygiad Dilydol o'r Gwasanaeth Cynllunio (Awst 2023)

Yn ystod 2022-23, gwnaethom edrych ar gynnydd y Cyngor yn erbyn y deg argymhelliad a wnaed yn ein hadroddiad Adolygiad o Wasanaeth Cynllunio 2021. Canfuom fod y Cyngor wedi gweithredu'n gyflym i ddechrau ymateb i'r argymhellion gwreiddiol. Fodd bynnag, mae angen i'r Cyngor fireinio ymhellach weithdrefnau'r Pwyllgor Rheoli Datblygu a'i drefniadau llywodraethu fel eu bod yn cael eu deall yn llawn, eu cymhwyso a'u hymgorffori mewn ffordd sy'n dryloyw ac sy'n rhoi gwerth am arian i'r Cyngor cyfan.

Strategaeth Ddigidol (Rhagfyr 2023)

Yn ystod 2022-23, gwnaethom archwilio dull gweithredu strategol cynghorau o ran digidol, ac yn benodol i ba raddau y datblygwyd hyn yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy; ac y bydd yn helpu sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau'r Cyngor. Canfuom fod y Cyngor yn mabwysiadu dull integredig o ddatblygu ei strategaeth ddigidol a'i fod yn defnyddio data mewnlol ac allanol i'w hysbysu, ond nad oes ganddo drefniadau ar waith eto i asesu ei werth am arian neu effaith.

Arolygiaethau eraill

Gwnaethom hefyd ystyried canfyddiadau Archwiliadau Sicrwydd a gwblhawyd gan Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) ac adroddiadau Estyn, yn ogystal ag unrhyw gamau dilynol a gymerwyd gan y Cyngor mewn ymateb iddynt.

Gwaith sydd yn yr arfaeth

Gwnaethom hefyd fwrw golwg ar yr heriau a'r cyfleoedd allweddol sy'n wynebu'r Cyngor. Gallai'r rhain gael effaith ar allu'r Cyngor i gyflawni ei rwymedigaethau cyfreithiol mewn perthynas â'r egwyddor datblygu cynaliadwy a'r modd y mae'n defnyddio'i adnoddau.

Mae ein gwaith arfaethedig ar gyfer 2023-24 yn cynnwys:

- Sicrwydd ac asesiad risg
- Adolygiad thematig – cynaliadwyedd ariannol
- Adolygiad thematig – comisiynu
- Gofal heb ei drefnu (gwaith archwilio 2022-23). Adroddiad yn cael ei gwblhau.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn annibynnol ar y llywodraeth, ac fe'i penodwyd gan Ei Mawrhydi'r Frenhines. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn gwneud ei waith gan ddefnyddio staff ac adnoddau eraill a ddarperir gan Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n fwrdd statudol a sefydlwyd at y diben hwnnw ac i fonitro a chynghori'r Archwilydd Cyffredinol. Caiff Swyddfa Archwilio Cymru ei dwyn i gyfrif gan y Senedd.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn archwilio cyrff llywodraeth leol yng Nghymru, gan gynnwys awdurdodau unedol, yr heddlu, awdurdodau tân ac achub, parciau cenedlaethol a chynghorau cymuned. Mae hefyd yn cynnal astudiaethau o werth am arian mewn llywodraeth leol, yn asesu cydymffurfiaeth â'r gofynion sy'n weddill o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 a gall gynnal arolygiadau arbennig dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Y tu hwnt i lywodraeth leol, yr Archwilydd Cyffredinol yw archwilydd allanol Llywodraeth Cymru a'r cyrff cyhoeddus a noddir ganddi ac sy'n gysylltiedig â hi, Comisiwn y Senedd a chyrff y Gwasanaeth Iechyd Gwladol yng Nghymru.

Archwilio Cymru yw'r enw ymbarél ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân â'u swyddogaethau cyfreithiol eu hunain, fel y disgrifir uchod. Nid yw Archwilio Cymru yn endid cyfreithiol.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Ref	Recommendation	Organisational response Please set out here relevant commentary on the planned actions in response to the recommendations	Completion date Please set out by when the planned actions will be complete	Responsible officer (title)
R1	<p>To enable stakeholders to assess potential sites councils should create a systematic process to find and publicise suitable sites for regeneration:</p> <ul style="list-style-type: none"> • this should draw on data already held by councils, as well as external data sources to develop a composite and more complete picture of sites; and • where known, key barriers should be named to help efforts to overcome them 	<p>The Ceredigion LDP volume 2 Allocated Sites Schedule available here The Current Ceredigion Local Development - Ceredigion County Council sets out the greenfield/ brownfield status of every allocation in the plan and the annual monitoring report – sets out the percentage development of Brownfield land annually as well as providing an annual review of the current status of all allocated sites available here Annual Monitoring Report for the - Ceredigion County Council . Brownfield land more generally (ie not allocated) is not recorded by the LPA on a specific data set. However the council has adopted an Empty Property Action Plan available here Report- Empty Property Action Plan.pdf (ceredigion.gov.uk) which outlines the approach the authority will adopt to bring back empty properties into use – with the individual list being regularly updated as properties come back into use. The authority relies on council tax data to assess the ‘empty status’ of properties across the county. Whist the LPA are not adverse to the recommendations herewith, this would be undermining the LDP process which undertakes this work in allocating sites and setting out their viability and constraints, to undertake this work for all brownfield land countywide and constraint checking said sites as well as establishing landowner intentions would be resource intensive a suitable threshold would need to be established and support found for authorities to adopt such an approach.</p>	<p>Completed - those actions outlined opposite are statutory duties - and have already been completed and are annually reported.</p>	<p>RHP</p>

R2

To help ensure that regeneration activity and the shaping of the environment is informed by the needs of communities Councils should increase opportunities for community-based involvement in regeneration, both in plan-making and actual development.

The Council has co-ordinated a programme of work to develop new Place Plans.

These are community-led documents that are driven by the relevant Town or Community Council setting out local guidance and identifying specific issues such as shaping future land use and development, allocated sites, open space, community facilities and local aspirations.

These plans are held by the local Town Councils representing their locality/community. Further information can be found [here](#).

The place planning work was then further evolved by the Council through securing funding from the UK Government's Community Renewal Fund. Throughout 2022 and 2023 – community consultation and engagement was [sought](#) to further refine proposals into a vision and a plan to direct future regeneration opportunities and investment. The plans are available [here](#).

The LPA holds a placemaking website with a number of strategy documents that are useful to towns and developers that include action plans on regeneration, green infrastructure and conservation areas and are continuing to develop this regeneration resource. [Placemaking - Ceredigion County Council](#) The LPA also offer pre-preapplication advice to a range of community interest groups and community land trusts and developers to support their regeneration activity at early stages.

Completed – plans are in place and development aims are part of the work programme.

RHP

		<p>The authority has recently introduced the Community Housing Scheme which is a shared equity product to support local people to purchase homes in their community – the scheme specifically supports those people who purchase a registered empty property with upto double the amount of shared equity than those purchasing an occupiable home Community Housing Scheme - Ceredigion County Council</p> <p>The council has also introduced the Empty Homes Grant Scheme which can provide grants of upto £25,000 to bring empty properties back into use and is available to applicants of the community housing scheme above. Ceredigion County Council</p>		
R3	<p>To provide focus and impetus to developing brownfield sites Councils should review their current regeneration approaches and where appropriate set clearer, more ambitious regeneration policies and targets. Together these should:</p> <ul style="list-style-type: none"> • set out the approach and expectations of the council; • set out how their approach will be resourced; and • set out how the approach aligns with national policy goals and regional planning priorities 	<p>The Council has an Economic Strategy that has recently been updated and adopted and also outlines regeneration approaches of the authority and is available here Boosting Ceredigion's Economy: A Strategy - Ceredigion County Council</p> <p>A Town Regeneration Plan exists for each of the County's towns. They clearly set out the ambition and vision for each town, developed by the local community.</p> <p>Enabling investment is then secured via available funding from Welsh Government, the key fund being the Transforming Towns programme.</p>	<p>Complete – plans are in place for towns. The ability to deliver depends on government funding – which is still subject to ongoing discussion. The exact programme of works would be overseen by the Transforming Towns Programme Board.</p>	RHP

Conversations are ongoing with Welsh Government to identify the scope and quantum of funding available for the next round – and a pipeline scheme (informed by the place and town plans) is being identified.

In replacement plan preparation once the phosphates issue is resolved community engagement will be a central tenant of LDP / SDP preparation where sites and policies for regeneration will be discussed and developed.